

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

PR. 332/05.10.18

CPS

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6011 din 22.10 2018
La nr. B32 din 05 octombrie 2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.138/2012 privind sănătatea reproducerii.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director adjunct

L. Chireglo

Lidia CHIREOGLO

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>2267</u>
" <u>db</u> "	<u>10</u> 20 <u>18</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5472 din 19.10.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.138 din 15 iunie 2012 privind sănătatea reproducerii

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) *examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
e) *informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect.

Suplimentar, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.8 lit.a) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra și părțile interesate au acces la proiect, se constată că în procesul de promovare a proiectului asigurarea transparenței decizionale stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, scopul proiectului este "*[...] prevenirea precoce a infertilității, prin depistarea și tratarea infecțiilor ce pot afecta sănătatea reproductivă a populației indiferent de statutul de persoană asigurată sau neasigurată medical*".

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune completarea art.5 din Legea nr.138/2012 privind sănătatea reproducerii cu prevederi care vor asigura, la aplicare, oricărei persoane dreptul de a solicita anual o consultație și investigație gratuită pentru depistarea precoce a infecțiilor cu transmitere sexuală care cauzează infertilitatea, indiferent de achitarea sau neachitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele cuplurilor care doresc să conceapă un copil de a beneficia de o consultație/investigație gratuită pentru depistarea la timp a infecțiilor cu transmitere sexuală care duc la infertilitate, pe de o parte, și interesele statului, pe alta, privind creșterea ratei natalității în Republica Moldova prin prevenirea problemelor legate de fertilitate, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului, fiind expuse condițiile ce au impus elaborarea acestuia, principalele prevederi. Potrivit notei informative: "Infecțiile cu transmitere sexuală, cum ar fi sifilisul și gonoreea sunt unele dintre cele mai comune cauze de îmbolnăvire a populației de vârstă tânără, având consecințe negative majore asupra sănătății și potențialului reproductiv al comunității. Incidența sifilisului a constituit în 2014 - 52,1 cazuri la 100000 populație, cu o scădere față de 70,4 cazuri în anul 2010. Incidența gonoreei a constituit în 2014 -28,2 cazuri la 100000 populație, cu o scădere față de anul 2010, când a constituit 36,0 cazuri.

Specialiștii susțin că problemele de infertilitate vizează atât femeile, cât și bărbații, raportul fiind pe alocuri de 50/50.

Conform datelor estimative ale Centrului Sănătatea Reproducerii și Genetica Medicală, din numărul total de cupluri, aproape 20% (140.000 cupluri) suferă de o formă sau alta de infertilitate.

Pentru aproximativ 2,5% (2.500-3.000 femei), problema infertilității poate fi soluționată doar prin metoda fertilizării in vitro.

Cuplurile care își doresc să conceapă un copil recurg la tratamente costisitoare. În noiembrie 2016 a fost adoptat proiectul care a venit cu modificări la Legea privind sănătatea reproducerii.

Modificările adoptate permit cuplurilor infertile să facă o procedură de fertilizare in vitro gratuită, ceea ce ar constitui 100 de proceduri pe an. Costul unei proceduri este de peste 30 000 lei și nu acoperă medicamentele care trebuie administrate de pacientă în condițiile de ambulatoriu.

Prin urmare, având un buget limitat nu toate cuplurile pot beneficia de respectiva procedură.

Modificările propuse la Legea nr.138 din 15 inie 2012 privind sănătatea reproducerii autorul pune accentul pe prevenția apariției problemelor legate de fertilitate, având în vedere că acest aspect nu este legiferat".

Argumentele prezentate de autor în nota informativă sunt suficiente, pertinente și respectă rigorile stipulate la art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară".

Reieșind din prevederile proiectului și nota informativă anexată, implementarea normelor propuse vor genera cheltuieli suplimentare.

Potrivit notei informative: *"Pentru implementarea proiectului de lege sînt necesare mijloace financiare din bugetul de stat. Estimarea costurilor pentru implementarea prevederilor legale urmează a fi efectuate în baza determinării costului per serviciu, per capital sau buget global, după caz. Din acest considerent se mizează ca modificările să intre în vigoare pîna la aprobarea bugetului pentru anul următor".*

Totodată, Avînd în vedere caracterul preponderent financiar al prevederilor formulate în proiectul de lege expertizat, pentru adoptarea acestuia este necesar ca modificările propuse să fie acceptate de Guvern. Or, potrivit art.131 alin.(4) și (6) din Constituție, care statuează că *"Orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern și nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare".*

Astfel, urmare a faptului că implementarea proiectului va condiționa cheltuieli bugetare, ceea ce generează alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public național, este necesar punctul de vedere al Guvernului asupra soluțiilor promovate de lege, în conformitate cu art.131 alin.(4) și (6) din Constituție.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspîndire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlament și are drept scop prevenirea precoce a infertilității, prin depistarea și tratarea infecțiilor ce pot afecta sănătatea reproductivă a populației indiferent de statutul de persoană asigurată sau neasigurată medical.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori și riscuri de corupție.

19.10.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal